

Spareplaner for sygehusene i 2017

Regionerne skal finde besparelser for ca. 1,2 mia. kr. på sygehusenes budgetter i 2017. Det kan koste over 1200 stillinger, selvom en del af besparelserne skal findes på indkøb og fællesudgifter.

I Region Hovedstaden er der lagt op til nye besparelser på knap 400 mio. kr. hvoraf de 360 mio. kr. skal findes ved besparelser på sygehusene. I region Nordjylland er der lagt op til nye besparelser på omkring 100 mio. kr. Men derudover regner flere af regionerne med yderligere besparelser fra 2016 til 2017. Det er bl.a. en direkte konsekvens af de spareplaner, der blev vedtaget i 2015.

Besparelserne skal findes for at kunne omprioritere til de områder, der har stigende udgifter.

Nedenfor er samlet et overblik over de centrale krav til besparelser alene på sygehusdriften i 2017.

Der vil desuden komme besparelser, fordi man på det enkelte sygehus er tvunget til at spare for at overholde rammen. Således har Region Hovedstaden meldt ud, at hospitalerne skal spare yderligere 240 mio. kr. "for at kunne foretage omprioriteringer i forhold til deres lokale behov".

Sparekrav 2017, mio. kr.	Nye sparekrav i budget2017 (tal i parentes er sparemål for indkøb m.v.)	Gamle sparekrav til 2017 fra Budget2016	I alt
Hovedstaden	360 (+40)	126	486
Sjælland	13 (+70+170)	15	28
Syddanmark	0	0	0
Midtjylland	Ca. 45 (+120+20+10)	124	169
Nordjylland	88 (+12)	-	88
Sygehusområdet i alt	506 (+442)	265	771 (1213)

Kilde: Budgetoplæg til 1. behandling samt budgetforlig.

Region Hovedstaden har fastholdt et sparemål for sygehusene på 360 mio. i budgetforliget. Men der er samtidig afsat 76 mio. kr. i 2017 til at "lette indfasningen af besparelserne". Der skal derudover findes tværgående besparelser på bl.a. indkøb for ca. 40 mio. kr. iflg budgetforliget.

Region Sjælland har indregnet en besparelse på administration på 13 mio. Fra tidligere beslutning er indregnet en ekstra besparelse som følge af ny struktur på 15 mio. Regionen har desuden regnet med centrale besparelser på 70 mio. kr. på indkøb og et mindreforbrug på privathospitaler på 170 mio.

Region Midtjylland har regnet med en ny reduktion i "driftsanskaffelser" i anlægsbudgettet på 120 mio. Dertil kommer mindre, målrettede driftsbesparelser på knap 45 mio. kr. herunder besparelser på administration. Samt besparelse på 20 mio. på indkøb og 10 mio. på anvendelsen af privathospitaler. Som følge af tidligere beslutninger er indregnet en generel rammereduktion på 90 mio. Der er desuden indregnet en besparelse som følge af EPJ (elektronisk Patient Journal) på 33,6 mio. samt en besparelse som følge af energireovering på 15,6 mio. Det er her forudsat at energibesparelsen alene kan findes på energiforbruget. Besparelsen er derfor ikke regnet med under generelle driftsbesparelser.

Udover de besparelser, der er lagt op til på den interne drift, er der regnet med besparelser på "eksternt forbrug" og indkøb, blandt andet på anvendelsen af privathospitaler. Det på trods af den udvidede udrednings- og behandlingsgaranti, der netop er trådt i kraft. De samlede, forventede besparelser på indkøb m.v. (tallene i parentes i tabellen) er på godt 400 mio. kr.

Samlet betyder det reduktioner i driftsbudgetterne på ca. 1,2 mia. kr. i 2017. Besparelserne udgør således mere end én procent af det samlede budget på hele sundhedsområdet.

Besparelserne kommer oveni meget store sparerunder i 2015 og samtidig med et fortsat krav om øget produktion på 2 procent om året.

Spareplaner vil betyde nedlæggelse af op mod 1200 stillinger på sygehusene

Hvis de besparelser, der nu er vedtaget i sygehusbudgetterne (på 771 mio.kr.), bliver gennemført, vil det svare til en samlet reduktion i antal stillinger på ca. 1200 årsværk.

Dertil kommer som nævnt lokale besparelser vedtaget på de enkelte sygehuse/hospitaler. Alene i Region Hovedstaden udgør de 40% eller 360 stillinger ud af de 900 stillinger, der vil blive nedlagt der ifølge notat til regionsrådet.

Beregningsgrundlag: Hospitalerne i Region Hovedstaden vil samlet spare for ca. 600 mio. kr. Det vil ifølge regionen give en reduktion i antal årsværk på ca. 900 (*Kilde: Oversigt af 18. august til notat om besparelserne*). Det svarer til ca. 1,5 årsværk for hver million kroner, der skal spares på sygehusene.

Hvorfor skal der spares igen?

Kigger man nærmere på budgetforslagene fra de enkelte regioner ser det ud som om, der er to hovedårsager til forskellen mellem regionerne:

- Der er forskelle i vurderingen af det stigende udgiftspres til medicin, respiratorpatienter, primær sundhed m.v. og
- der er forskelle i forventninger til regnskabet i 2016 (underforbrug).

Samtidig er budgetterne i 2017 påvirket af en mindre omfordeling af bloktilskuddet. Men der er ikke umiddelbart nogen sammenhæng mellem denne omfordeling og omfanget af sparekrav.

I **bilaget** nedenfor er nærmere redegjort for situationen i de enkelte regioner

BILAG: Situationen i de enkelte regioner

Region Hovedstaden

Regionsrådet indgik budgetforlig den 5. september 2016. Budgetforliget følger i det store og hele budgetforslaget fra forvaltningen. Dog er der afsat 76,2 mio. til "indfasning" af besparelserne på sygehusområdet, men sparemålet bliver fastholdt. De 76,2 mio. kr. er hentet fra en forventet mindre vækst i medicinudgifterne på 80 mio. kr. – som dog ikke er "varig". I 2018 har medicinudgifterne med andre ord indhentet den forventede udgiftsvækst fuldt ud ifølge budgetforliget?

I oplæg til budget vedtaget i juni 2016 blev der lagt op til besparelser på sygehusdriften på 360 mio. kr. i 2017. De enkelte sygehuse ("virksomheder") er blevet bedt om at udmønte denne besparelse. Deres tilbagemelding omfatter desuden ekstra besparelser for i alt 240 mio. kr.

Samlet skønner "virksomhederne", at de samlede sparemål vil betyde en reduktion på ca. 900 årsværk! Gennemførelsen af denne besparelse er nu sat i værk.

Sparekravet for 2017 bør ses i lyset af mulighed for et underforbrug i 2016 og konstateringen af et reelt underforbrug i 2015. Samtidig er regionens budgetforslag kendetegnet ved store - og stigende – fællesudgifter.

Fællesudgifterne omfatter såvel tværgående puljer fra Finanslovsaftaler m.v. (som altså ikke er indregnet som vækst i virksomhederne) samt øget central aktivitet til eksempelvis den centrale HR-afdeling. Der er desuden øgede udgifter til leasing (som dog nedbringes i budgetforliget). Endelig er det værd at bemærke, at regionen ikke medregner ekstra midler fra Finanslov2016 m.v. i budgettet for de enkelte "virksomheder" - Argumentet er, at de midler kun kan anvendes til nye aktiviteter – som altså endnu ikke er fordelt.

I budgetoplæg til 2017 er redegjort for udgiftspresset. Men baggrund for vurderingen af de enkelte udgiftsposter er dog meget vanskelig at gennemskue. Men det kan konstateres, at der er forskelle mellem eksempelvis vurderingen i Region Hovedstaden og den tilsvarende vurdering i Region Midtjylland.

Kilder: Budgetforlig ("Tid til mennesker"). Førstebehandling af budget 2017-2020 incl. bilag. August 2016. Dagsorden til FU 23. juni 2016: Budget2017. Økonomirapport 2016. Regnskab2015 og 4. økonomirapport2015.

Region Sjælland

Regionen har indgået budgetforlig 2. september 2016. Såvel budgetforliget som oplæg til 1. behandlingen af budgettet er meget kortfattet og stort set uden samlede oversigter over budgetforskydninger fra 2016 til 2017.

Men: Budgettet ender i balance med kun enkelte, mindre besparelser på sygehusdriften!

På det foreliggende grundlag ser det ud som om, budgetbalancen er skabt ved at indregne besparelser på anvendelsen af privathospitaler (-170 mio. kr.), øgede besparelser på indkøb m.v. og ekstra indtægt gennem den omfordeling af bloktilskuddet, som i 2017 flytter 50 mio. kr. netto til region Sjælland.

Dertil kommer et mere optimistisk skøn over udviklingen i medicinforbrug, praksissektor og respiratorpatienter m.v. end i nogle af de andre regioner – eksempelvis i Region Hovedstaden.

Bag budgetbalancen skjuler der sig også et øget decentralt pres på budgetoverholdelse. Regionen har således decentraliseret ansvaret for at opnå besparelser på eksternt forbrug til de enkelte sygehuse. Det er særligt problematisk, hvis budgetforslaget viser sig at være for optimistisk netop på det punkt.

Kilder: Budgetaftale 2017, 2. september. Budgetforslag 2017, 1. behandling (Sundhedsområdet budgetoversigt).

Region Syddanmark

I Region Syddanmark er der ikke lagt op til NYE besparelser på sygehusdriften – efter de store besparelser i 2015 og 2016.

Budgetforslaget skal ses i lyset af et massivt underforbrug i 2016 på stort set alle udgiftsområder. Regionens skøn er usikkert, men ligger omkring en halv mia. kr. i underforbrug på hele sundhedsområdet.

I skønnet over underforbrug er ikke indregnet regionens ekstraudgifter til overtagelsen fra BIOS. Måske derfor er forvaltningens forslag, at der er tale om en "midlertidig konsolidering"? (Men modsat var der også i 2015 tale om et reelt underforbrug i Region Syddanmark).

Budgetforslaget indebærer, at de planlagte besparelser i 2016 som følge af beslutningerne i budget2016 også her bliver gennemført som planlagt – på trods af det store underforbrug.

Som i region Sjælland er der i region Syddanmark tale om en høj grad af decentralt budgetansvar. Men samtidig er der i det aktuelle budgetoplæg en væsentlig reserve i de centrale fællesudgifter. Der tegner sig groft sagt et billede af, at udgiftspresset skal løses decentralt, mens regionerne sidder centralt på eventuelle ekstra puljemidler.

Kilder: Budget2017 – sidepapir til 1. behandlingen, august 2017. Forslag til Budget2017. 1. Økonomi- og aktivitetsrapportering 2016. Regnskab2015.

Region Midtjylland

I region Midtjylland blev der indgået et budgetforlig allerede den 22. august. Det tidlige budgetforlig og en relativ lukket proces forud for det, har været et stort problem i forhold til medindflydelse og den formelle behandling i MED.

I budgetforliget er der - stort set – ikke nye sparekrav til de enkelte sygehuse. Men regionens stadfæster med forliget de sparekrav, der blev vedtaget med budget2016, og som betyder yderligere besparelser på ca. 124 mio. kr. i 2017. Budgetforliget slår således fast, at et eventuelt råderum i 2016 og 2017 kun skal anvendes til at nedbringe leasinggælden.

Udover at fastholde de spareplaner, der allerede var vedtaget, indeholder budgetforliget yderligere besparelser på driften på omkring 45 mio. kr. Herunder besparelser på administrationen i forlængelse af økonomiaftalens krav om "omprioritering" – som i de øvrige regioner.

Forvaltningen foreslår desuden følgende for at skabe råderum til øgede driftsudgifter i 2017 – idet spare- eller omprioriteringsmålet dog blev sat op til 120 mio. kr. i 2017 i budgetforliget:

"at udskyde projekter, som allerede er en del af investeringsplanen, og derved frigøre driftsmidler fra puljen til driftsanskaffelser i de førstkommande år. De frigjorte driftsmidler kan herefter tilbageføres fra investeringsplanen til driftsbudgettet. Det foreslås at tilbageføre 100 mio. kr. i 2017 og 100 mio. kr. i 2018.

Det foreslås samtidigt at anvende leasing for 50 mio. kr. der forudsættes frigjort ved konsolidering i 2016".

Vi tillader os her at indregne besparelsen på de 120 mio. kr. fuldt ud, idet et eventuelt øget forbrug til leasing ikke fremgår af budgetforliget – som modsat taler om at nedbringe leasinggælden.

Kilder: Aftale om budget 2017 for Region Midtjylland. Dagsordenspunkt til FU den 15. august 2016, punkt 1. behandling af budget 2017. incl. bilag.

Region Nordjylland

Region Nordjylland blev særlig hårdt ramt af besparelser i budgettet for 2016, som resulterede i et sparekrav på ca. 3 procent for alle sygehuse. Alligevel indeholder budgetforslaget yderligere besparelser på omkring 100 mio. kr. i 2017

De voldsomme besparelser i Region Nordjylland hænger sammen med vigende udgiftsbehov som følge af en relativ mindre del af befolkningen: Når den samlede kage til sundhedsområdet skal fordeles, bliver den fordelt efter udgiftsbehov. Hvis kagen ikke vokser i takt med befolkningen, betyder det færre penge, der hvor befolkningen stiger *mindre* end gennemsnittet.

En ændret omfordeling efter øvrige udgiftsbehovskriterier betyder dog, at Region Nordjylland i 2017 får lidt flere penge end forventet. Det redder noget af økonomien i regionen.

Det er samtidig uklart, hvordan regionen kommer ud af 2016. Men formodentlig vil der ikke som specielt i Region Syddanmark blive tale om et større underforbrug.

I budgetforliget er fordelingen af besparelserne blevet fordelt på nogle overordnede emneområder og sparemålet er samtidig reduceret fra 102 mio. til 100 mio. kr for 2017. I det samlede sparemål er indregnet hele besparelsen på administration som følge af omprioriteringsbidraget.

Kilder: Dagsorden til FU 22. august 2016. Bilag til regionsrådets konference den 31. august og 1. september 2016. "Budgetaftale 2017 – En region i balance".